

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

**A RIO DE JANEIRÓBAN RENDEZENDŐ NYÁRI OLIMPIAI ÉS PARALIMPIAI
JÁTÉKOK LEHETSÉGES EGÉSZSÉGÜGYI KOCKÁZATAIRÓL**
A LEGFONTOSABB INFORMÁCIÓK
Fertőző betegségek kockázata

A 2016. augusztus 5-21. és szeptember 7-18. között **Braziliában** rendezendő nyári **olimpiai és paralimpiai játékokra** 205 országból 10 500 sportolót és 400 000 külföldi látogatót várnak. Az **emésztőrendszeri** (gastrointestinális) és a **vektorok** (pl. vérszívó rovarok) által közvetített **fertőző betegségek előfordulásának esélye a legnagyobb.**

Az olimpia a déli félteke téli időszakára esik, az időjárás tehát nem kedvez a szúnyogoknak. Így jelentősen csökken a **Zika-láz** előfordulásának valószínűsége. Ez alól Manaus és környéke lehet kivétel, ahol trópusi marad az idő. A helyi eredetű kanyarót (*morbilli*) és a rózsahimlőt (*rubeola*) felszámolták Braziliában, de az utazók újra behurcolhatják azokat.

Utazás előtti oltások, megelőzés

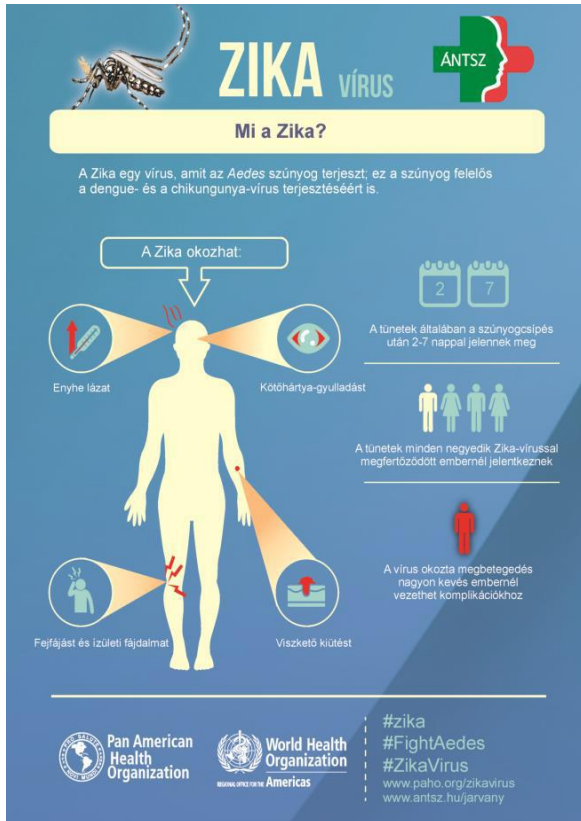
- Biztosítani kell a gyermekbénulás (*polio*), torokgyík (*diftéria*), tetanusz, szamárköhögés (*pertussis*), kanyaró (*morbilli*), rózsahimlő (*rubeola*), mumpsz és *hepatitis A* elleni védekezést.
- Brazília bizonyos részein sárgaláz elleni oltás is javasolt (Belo Horizonte, Manaus és Brazíliaváros).
- Az egy hónapnál hosszabb ideig Brazília vidéki területein tartózkodóknak veszettség elleni megelőző oltás javasolt, emellett a malária veszélyével is számolni kell.

Hazatérés után

- Fennáll a multirezisztens baktériumok behurcolásának lehetősége, ezért a hazaérkező utazónak hazai/európai egészségügyi ellátása esetén jeleznie kell, ha Braziliában kórházi/egészségügyi ellátásban részesült.

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT Országos Tisztifőorvosi Hivatal

A *Zika-láz* és egyéb szexuális úton terjedő fertőző betegségek megelőzése érdekében a braziliai tartózkodás alatt és a hazaérkezés után 8 héten át férfiak és nők számára javasolt a szexuális élettől való tartózkodás vagy az óvszerhasználat. Amennyiben a férfi utazónak várandós szexuális partnere van, a védekezés/önmegtartóztatás a terhesség végéig javasolt. Zika-lázban megbetegedett férfi 6 hónapig tartózkodjon a szexuális élettől vagy használjon óvszert.

BRAZÍLIA JÁRVÁNYÜGYI HELYZETE

Étellel-vízzel terjedő fertőző betegségek

A Brazil Egészségügyi Minisztérium átlagosan évi 665 élelmiszer-eredetű járványról számol be, melyek leginkább magánháztartásokban, kifőzdékben, cukrászdákban fordulnak elő.

Brazília 2005 óta koleramentes. A hepatitis A veszélye valós, előfordulhatnak járványok.

Zika-vírus-fertőzés

➤ Kockázatot jelenthet a Zika-vírus-fertőzésnek az Európai Unióba történő behurcolása. Várandós nők, és akik a közeljövőben várandósságot terveznek, fontolják meg az út elhalasztását. Zika-vírus-fertőzésre lehet számítani az ország északi és északkeleti régióiban, ami a helyszínek közül Salvadort és Manaust érinti.

Dengue-láz

➤ Továbbra is komoly egészségügyi probléma. Egész évben előforduló betegség, február-június között a leggyakoribb. Évente 500 000 megbetegedést regisztrálnak az országban.

Chikungunya-láz

➤ A dengue-lázhoz képest jóval kisebb számú megbetegedést (évente kb. 38 000) észlelnek. Rio de Janeiro környékén is előfordul a betegség.

Malária

➤ Az ország északi és közép-nyugati régiójában van jelen. Rio de Janeiro városa maláriamentes.

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Sárgaláz

➤ **1947 óta nem jelentettek városi sárgalázat**, de kis számban Brazília nagy részén előfordul a betegség. Aki kizárólag Rio de Janeiróba utazik, annak nem szükséges az oltás.

Leishmania-fertőzés (Leishmaniasis)

➤ Elszórtan előfordul az országban. Rio de Janeiro állam mentes a betegségtől.

Bilharziózis (Schistosomiasis)

➤ A fertőzöttek becsült száma 4-6 millió. Az északi területeken fordul elő az esetek többsége.

Veszétség

➤ Kutya, macska, majom, denevér, róka is terjeszti a vírust. Fertőzésre gyanús harapás esetén azonnal meg kell kezdeni a kezelést.

Szexuális úton és vérrel/testvadákkal terjedő betegségek

HIV/AIDS

➤ **2000 óta nem emelkedik az esetszám.** Előfordulása az intravénás droghasználók körében a leggyakoribb.

Hepatitis B és C

➤ A hepatitis B és a hepatitis C vírushordozók száma kicsi.

Védőoltással megelőzhető betegségek

Kanyaró, rózsahimlő

➤ A helyi eredetű kanyarót 2015-ben, a rózsahimlőt 2009-ben számolták fel, de a beutazók behurcolhatják e betegségeket.

Agyhártagyulladás (Meningococcus-betegség)

➤ Az elmúlt tíz évben több járványt is jelentettek, melyeket a C szerocsoportú kórokozó okozott. 2010-től a gyermekek védőoltási naptárába bekerült

C szerocsoportú N. meningitis elleni védőoltás.

Amit az egyiptomi (*Aedes aegypti*) szúnyogról tudni kell

Az *Aedes aegypti* szúnyog a dengue-, chikungunya- és Zika-vírusok elsődleges hordozója

- 1 Kanadát és Chile szárazföldi részét kivéve az egész amerikai kontinensen megtalálható
- 2 Jól alkalmazkodott az emberi településekhez, a lakásokban és azok környékén él
- 3 Elsősorban kora reggel és napnyugtakor csip, de a csipés más napszakokban sem kizárt
- 4 A nőstény szúnyogok csipnek, ők felelősek a betegségek terjesztéséért
- 5 A szaporodáshoz vére van szüksége
- 6 A színe fekete, lantfőmájú mintával, a lába csikos
- 7 Három-négy naponta szív vért, vagy időnként ennél gyakrabban
- 8 A nőstények röviddel a vérszívás után lerakják a petéjüket egy tiszta állóvizet tartalmazó tartály belsejébe
- 9 Egy nőstény *Aedes* élete során körülbelül 400 petét tud lerakni
- 10 Az *Aedes* petéi kibírják a szárazságot, és akár egy évig is életképesek maradhatnak
- 11 7-10 napig tart, amíg a petéből lárva, báb és kifejlett rovar lesz
- 12 A felnőtt szúnyog élettartama 4-6 hét lehet

Ha nincs tenyészhely, nincsen szúnyog, nincsen dengue, chikungunya és Zika

facebook PAHO-WHO @PAHO-WHO twitter @pahowho Follow

www.paho.org #FightAedes
www.antsz.hu/jarvany

Pan American Health Organization
World Health Organization
REGIONAL OFFICE FOR THE Americas

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Légúti betegségek

Influenza

➤ Az egész év során előfordul, a déli országrészben áprilistól szeptemberig tart az influenzaszezon.

Tuberkulózis

➤ Brazíliában gyakori betegség, becslések szerint 2014-ben 90 000 új eset fordult elő. A sűrűbben lakott területeken több a beteg. Az esetek 18%-ában a tuberkulózis mellett HIV-fertőzés is jelen van.

Egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések

Kevés adat áll rendelkezésre ezen a területen. Feltételezhető, hogy a multirezisztens baktériumok okozta fertőzések jelentős problémát jelentenek Brazíliában, különösen a kórházakban.

ZIKA VÍRUS ANTSZ

Hogyan előzhető meg a Zika fertőzés?

Előzze meg a Zika-vírust terjesztő szúnyogcsípést:

- Védjük a bőrünket hosszú ujjú ruhával, nadrággal és fejfedővel
- Használjunk rovarriasztót az egészségügyi hatóságok ajánlásai szerint
- Aludjunk szúnyogháló védelme alatt
- A lakáson kívül és belül is hetente legalább egyszer ürítsük ki, tisztítsuk meg, állítsuk feje, fedjük be és /vagy dobjunk ki az olyan edényeket, amelyekben összegyűlhet a víz, mint például az abroncs, védőr és virágcserep, hogy felszámoljuk a szúnyogok tenyészhelyeit
- Az ablakokra és ajtókra tegyünk függönnyt vagy szúnyoghálót, hogy csökkentjük a szúnyogokkal való érintkezést

Az *Aedes* szúnyogok tenyészhelyeinek a felszámolása csökkenti a Zika, chikungunya és dengue terjedésének valószínűségét

Pan American Health Organization
World Health Organization
#zika
#FightAedes
#ZikaVirus
www.paho.org/zikavirus
www.antsz.hu/jarvany

Egyéb egészségügyi kockázat

➤ Közlekedési baleset, természeti csapások, napégés a leggyakoribb veszély.

Ajánlások a brazíliai tartózkodás idejére

➤ Ha lehet, várandós nő ne utazzon Brazíliába.

➤ Tartsa be az alapvető higiéniai rendszabályokat! Csak palackozott vizet, gyári csomagolású italokat, jégkockát fogyasszon! Egyen jól átsült /megfőtt ételt, húst, halat! A készételeket 60°C felett tálalva, salátákat 5°C alatt tárolva fogyassza!

➤ A zöldségeket, gyümölcsöket megfelelően megtisztítva és megmosva fogyassza!

➤ Különösen ügyeljen az általános higiéniai szabályok betartására az olyan helyi termékek fogyasztásánál, mint a frissen facsart gyümölcslevek, kókusztej, koktélok!

➤ A szúnyogcsípéseket Brazília egész területén szúnyogriasztó használatával, hosszú ujjú öltözékkel lehet a leghatékonyabban elkerülni. Ajánlott nappal is szúnyoghálóval, légkondicionálóval ellátott szobában tartózkodni, vagy ágyra szerelhető szúnyoghálóval védekezni a szúnyogcsípések ellen.

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT Országos Tisztifőorvosi Hivatal

- Minden utazónak tanácsolt, hogy kössön utasbiztosítást.
- Utazás előtt ellenőrizze, hogy megkapta-e a hazánkban kötelező védőoltásokat, mint pl. a kanyaró (*morbilli*), rózsahimlő (*rubeola*), mumpsz (*parotitis epidemica*), torokgyík (*diftéria*), szamárköhögés (*pertussis*), tetanusz és járványos gyermekbénulás (*polio*) elleni védőoltások.
- Brazíliában gyakori a **hepatitis A megbetegedés**, így megelőzésként oltás javasolt.
- Brazília egyes területein jelen van a sárgaláz, a jelentett esetek száma viszont alacsony. Ez elsősorban a labdarúgó-mérkőzésre látogatókat érinti (Belo Horizonte, Brazíliaváros és Manaus). Az ide utazók kövessék az erre a területre vonatkozó szabályokat.
- Rio de Janeiro maláriamentes, az ide utazóknak gyógyszeres megelőzés nem szükséges, de Rio állam középső részén előfordul a malária.
- A veszettség is honos Brazíliában, ezért kerülje a kontaktust kóbor kutyákkal, macskákkal!
- A tervezett tevékenységtől, életmódtól és az általános egészségügyi állapottól függően szükség lehet egyéb védőoltásokra is.
- Krónikus betegségben szenvedők konzultáljanak orvosukkal, vagy utazás-egészségügyi szakemberrel!
- Javasolt az influenza elleni oltás is,!
- A szexuális úton illetve vérrel terjedő fertőzések elkerülhetők megfelelő szexuális viselkedéssel és óvszer használatával.
- Tömegrendezvényeken a zsúfoltság kedvez a járványoknak. Az alkohol- vagy drogfogyasztás, valamint a nyelvi akadályok problémát okozhatnak, legyen körültekintő!

Forrás:

European Centre for Disease Prevention and Control, Stockholm, 2016:
Public health risks related to communicable diseases at the Rio de Janeiro Olympic and Paralympic Games, Brazil 2016, first update;

Elektronikusan elérhető:

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/01-06-2016-RRA-Mass%20gathering-Brazil%20World.pdf>

Az olimpiával kapcsolatos információk:

<http://www.rio2016.com/en>

A sárgalázzal és maláriával érintett területekkel kapcsolatos információk:

<http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2016/infectious-diseases-related-to-travel/yellow-fever-malaria-information-by-country/brazil#4751>

A tájékoztató az Epinfo cikke alapján készült (Országos Epidemiológiai Központ: A Rio de Janeiróban rendezendő nyári olimpiai és paralimpiai játékok lehetséges egészségügyi kockázatai. Epinfo 2016: 29:345- 352.

Elektronikusan elérhető: <http://www.oek.hu/oek.web?to=839&nid=41&pid=17&lang=hun>

Ha kérdése van, illetve segítségre van szüksége, írjon az oltok@oek.antsz.hu e-mail címre, vagy hívja a **(+36) 476-1364** telefonszámot!